

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä elokuuta 2016

674/2016

Laki **tuomioistuinharjoittelusta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Sen lisäksi mitä tässä laissa säädetään, käräjänotaarista säädetään tuomioistuinlaissa (673/2016).

Käräjänotaarin velvollisuuksiin ja vastuuseen hänen käyttäessään tuomiovaltaa sovelletaan, mitä tuomioistuinlain 9 luvun 1 ja 2 §:ssä säädetään tuomarin velvollisuuksista ja vastuusta.

2 §

Tuomioistuinharjoittelun sisältö

Tuomioistuinharjoittelulla tarkoitetaan käräjäoikeuden, hovioikeuden ja hallinto-oikeuden lainkäyttötehtäviin perehdyttävää käräjänotaarien harjoittelujärjestelmää, joka koostuu työharjoittelusta, koulutuksesta ja seurannasta.

Tuomioistuinharjoitteluun kuuluu kaksi kuuden kuukauden pituista harjoittelujaksoa. Ensimmäinen jakso suoritetaan käräjäoikeudessa ja toinen käräjäoikeudessa, hovioikeudessa tai hallinto-oikeudessa.

3 §

Käräjänotaarin nimittäminen ja kelpoisuusvaatimukset

Tuomarinkoulutuslautakunta nimittää käräjänotaarin käräjäoikeuteen, hovioikeuteen ja hallinto-oikeuteen harjoittelujaksoa vastaavaksi määräajaksi.

Käräjänotaariksi voidaan nimittää oikeustieteen muun ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittanut, jolla on lainkäyttötehtävissä tarvittavat henkilökohtaiset ominaisuudet sekä soveltuvuus oikeudelliseen ratkaisutoimintaan.

Käräjänotaarin kielitaitoa koskeviin kelpoisuusvaatimuksiin sovelletaan, mitä tuomioistuinlain 10 luvun 9 §:ssä säädetään tuomarin kelpoisuusvaatimuksista.

674/2016

4 §

Harjoittelupaikkojen julistaminen haettaviksi

Tuomarinkoulutuslautakunta julistaa harjoittelupaikat haettaviksi keskitetysti kerran vuodessa.

Hakuilmoituksessa on mainittava, jos harjoittelu voi tapahtua käräjäoikeuden lisäksi osittain hovi- tai hallinto-oikeudessa.

5 §

Tuomioistuinharjoitteluun hakeminen

Tuomioistuinharjoitteluun haetaan tuomarinkoulutuslautakunnalle osoitettavalla hakemuksella.

Samalla hakemuksella voidaan hakea useaan eri harjoittelupaikkaan. Haettavat harjoittelupaikat on ilmoitettava hakemuksessa etusijajärjestyksessä.

6 §

Valinta tuomioistuinharjoitteluun

Tuomioistuinharjoitteluun valinta tapahtuu nimittämällä hakija käräjänotaariksi määräajaksi.

7 §

Valintaperusteet

Käräjänotaarin valinnassa noudatetaan 3 §:n 2 momentissa säädettyjä kelpoisuusvaatimuksia. Arvioitaessa soveltuvuutta oikeudelliseen ratkaisutoimintaan otetaan huomioon hakijan opintomenestys, opintojen perusteella tai muutoin osoitettu oikeudellinen osaaminen sekä työkokemus.

Hakijan henkilökohtaisia ominaisuuksia voidaan arvioida haastattelemalla. Hakijan suostumuksella hänestä voidaan hankkia myös lausunto tai muuta selvitystä.

8 §

Tuomarinvakuutus

Ennen harjoittelun alkamista käräjänotaarin on annettava tuomioistuinlain 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettu tuomarinvakuutus käräjäoikeudessa.

9 §

Harjoittelu

Käräjänotaarin tulee käräjäoikeudessa saada kokemusta tuomarin tehtävistä sekä hovi- ja hallinto-oikeudessa esittelijän tehtävistä. Käräjänotaarille osoitettujen työtehtävien tulee riittävän monipuolisesti perehdyttää häntä näihin tehtäviin ja tuomioistuimen toimintaan.

10 §

Ohjaus

Harjoittelupaikkana toimiva tuomioistuin nimeää käräjänotaarille ohjaajaksi tuomarin tai esittelijän. Päällikkötuomarin ja harjoittelun ohjaajan tulee yhdessä huolehtia siitä, että käräjänotaaria ohjataan ja seurataan tehtäviensä suorittamisessa.

11 §

Koulutus

Käräjänotaarilla on velvollisuus osallistua harjoittelupaikassa järjestettävään koulutukseen sekä käräjänotaareille järjestettävään yhteiseen koulutukseen.

Koulutuksen tavoitteena on kehittää käräjänotaarin laintuntemusta ja oikeudellista osaamista sekä antaa erityisesti valmiuksia oikeudelliseen ratkaisutoimintaan.

12 §

Harjoittelusuunnitelma

Käräjänotaarille on harjoittelupaikassa laadittava harjoittelusuunnitelma, jossa määritellään harjoittelun tavoitteet ja sisältö.

Harjoittelusuunnitelmassa on kuvattava harjoittelun tavoitteet ja tehtävät kussakin harjoitteluvaiheessa, perehdyttäminen ja kouluttaminen käsiteltäviin asiaryhmiin, työtehtävien seuranta ja palautteen antaminen sekä mainittava muut harjoittelun kannalta keskeiset seikat ja käräjänotaarin ohjauksesta vastuussa olevat henkilöt.

13 §

Tehtävät

Käräjänotaarin tulee käräjäoikeudessa perehtyä tuomioistuimen kansliassa suoritettaviin tehtäviin sekä käsitellä ja itsenäisesti ratkaista hänen toimivaltaansa kuuluvia asioita 14—16 §:n mukaisesti.

Hovioikeudessa käräjänotaari avustaa asioiden valmistelussa. Hän voi pitää pöytäkirjaa hovioikeuden istunnossa. Käräjänotaari voidaan työjärjestyksessä määrätä toimimaan myös hovioikeuden esittelijänä.

Hallinto-oikeudessa käräjänotaari avustaa asioiden valmistelussa ja toimii hallinto-oikeuden esittelijänä.

14 §

Käräjänotaarin toimivalta käräjäoikeudessa

Käräjänotaari saa ilman eri määräystä toimittaa avioliittoon vihkimisiä sekä käsitellä ja ratkaista käräjäoikeuden kansliassa oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 ja 14 §:ssä tarkoitettuja asioita ja hakemusasioita. Käräjänotaari voi lisäksi pitää pöytäkirjaa käräjäoikeuden istunnossa ja suorittaa tuomioistuinlain 19 luvun 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä.

15 §

Kaksi kuukautta virassa olleen käräjänotaarin toimivalta käräjäoikeudessa

Oltuaan virassa kaksi kuukautta käräjänotaari saa ilman eri määräystä toimia käräjäoikeuden puheenjohtajana:

- 1) yhden tuomarin istunnossa hakemusasiassa;
- 2) yhden tuomarin istunnossa rikosasiassa, jossa mistään syytteessä tarkoitettusta yksittäisestä rikoksesta ei syytteessä mainittujen seikkojen vallitessa tehtynä ole säädetty muuta rangaistusta kuin sakko tai vankeutta enintään kaksi vuotta eikä vastaaja ole syytteessä tarkoitettun rikoksen johdosta vangittuna, matkustuskiellossa tai virantoimituksesta pidettynä;

3) oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 5 a luvussa tarkoitettussa kirjallisessa menettelyssä;

4) yhden tuomarin istunnossa sakon muuntorangaistusasiassa.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettussa asiassa rangaistukseksi ei voida tuomita muuta rangaistusta kuin sakkoa.

16 §

Laamannin määräykseen perustuva käräjänotaarin toimivalta käräjäoikeudessa

Laamanni voi määrätä virassa kaksi kuukautta olleen käräjänotaarin toimimaan yksittäisessä asiassa:

1) puheenjohtajana, jos asia on riita-asia, joka koskee asuinhuoneiston vuokrausta tai jossa riidan kohteena oleva rahamäärä taikka omaisuuden tai etuuden arvo on pääomaltaan enintään 20 000 euroa;

2) jäsenenä oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 1 §:n 2 momentissa ja 2 §:ssä tarkoitettussa kokoonpanossa;

3) jäsenenä oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 3 §:ssä tarkoitettussa kokoonpanossa;

4) jäsenenä oikeudenkäymiskaaren 6 luvun 1 §:ssä ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 6 luvun 11 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa;

5) puheenjohtajana oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettussa kokoonpanossa rikosasiassa, jossa mistään syytteessä tarkoitettusta yksittäisestä rikoksesta ei syytteessä mainittujen seikkojen vallitessa tehtynä ole säädetty muuta rangaistusta kuin sakko tai vankeutta enintään kaksi vuotta eikä vastaaja ole syytteessä tarkoitettujen rikosten johdosta vangittuna, matkustuskiellossa tai virantoimituksesta pidätettynä.

Oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 1 §:n 2 momentissa ja 3 §:ssä tarkoitettussa kokoonpanossa puheenjohtajan ja yhden muun jäsenen on oltava käräjäoikeuden laamanni tai käräjätuomari.

Käräjänotaaria ei saa määrätä käsittelemään yksin tai käräjäoikeuden puheenjohtajana asiaa, jota laatunsa tai laajuutensa vuoksi on pidettävä vaikeana ratkaista.

17 §

Keskeyttäminen

Päällikkötuomari voi perustellusta syystä myöntää käräjänotaarille luvan tuomioistuinharjoittelun keskeyttämiseen. Keskeytynyt harjoittelujakso voidaan suorittaa loppuun samassa tuomioistuimessa.

18 §

Varatuomarin arvonimi

Tuomarinkoulutuslautakunta myöntää varatuomarin arvonimen tuomioistuinharjoittelun suorittaneelle. Arvonimi myönnetään kirjallisesta hakemuksesta sen jälkeen, kun käräjänotaari on osallistunut 11 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen ja suorittanut loppuun kaikki hänelle uskotut tehtävät. Hakemukseen on liitettävä todistus suoritettusta harjoittelusta.

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

674/2016

Jos muualla lainsäädännössä viitataan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleeseen lainkohtaan, sen asemesta sovelletaan tämän lain vastaavaa säännöstä.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström